

Věc: Stanovisko k tzv. uznaným adiktologům

Výkonný výbor České asociace adiktologů společně s jediným univerzitním vzdělavatelem v oboru adiktologie v ČR Klinikou adiktologie 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy a Všeobecné fakultní nemocnice

formulujeme stanovisko schválené výše jmenovanými institucemi a reagujeme

na vznikající standard k novým službám v adiktologii, kde v aktuálním návrhu zaznívá podmínka, aby adiktolog dle zák. 96/2004 Sb., dále dokládal vysokoškolské vzdělání v oboru adiktologie a na toto vzdělání je vázáno proplacení ambulantních služeb adiktologa z veřejného zdravotního pojištění.

Touto navrhovanou podmínkou jsou diskriminováni všichni adiktologové, kteří odbornou způsobilost k výkonu povolání adiktologa získali jinak dle výše zmíněného zákona, a jejich odbornost je nezpochybnitelná. Takováto exkludace nemá v zákoně oporu a dochází tak ke zpochybnění dosavadní praxe úhrad a nastavení u této skupiny adiktologů a tato dodatečná podmínka jde zcela proti logice původního záměru a stanovení podmínek přechodného období. Uvedený krok současně významně snižuje dostupnost adiktologické péče, která je i za stávající situace nedostupnou, podfinancovanou a pro narůstající cílovou skupinu tímto více nedosažitelnou. V podstatě jde pouze o administrativní obstrukci poškozující pacienty a diskriminující jednu skupinu adiktologů, která ale má ze zákona stejnou pozici a práva, jako vystudovaní adiktologové.

Pokud v minulosti docházelo k dílčím ústním dohodám o budoucím postupu, nevidujeme na úrovni schválení výkonného výboru takové dohody a nenacházíme tak žádnou oporu pro zavedení této podmínky a rozřazovat adiktology do jakési první a druhé kategorie.

Zdůrazňujeme, že v současné době nelze získat odbornou způsobilost k výkonu povolání adiktologa jinak než vysokoškolským studiem. Navrhovaná podmínka tak postrádá smysl a počet adiktologů, kteří získali způsobilost jinak, než studium je fixně daný, nemůže již narůstat a jde o skupinu, která k danému termínu splnila podmínky přechodného ustanovení. Je to podobné, jako kdyby někdo zpochybnil podmínky přechodného ustanovení historicky např. u klinických psychologů, kde bylo přistoupeno k velmi rozsáhlému kompromisu. **Požadujeme zrušení této podmínky a vyzýváme k postupu v souladu se zákonem, tedy možnost hrazení adiktologické péče ze zdravotního pojištění pro nositele odbornosti adiktologa splňujícího podmínky zákona 96/2004 Sb.**

Argumentace a podrobné vysvětlení stanoviska

Adiktolog získává odbornou způsobilost k výkonu povolání adiktologa a je definován zákonem č. 96/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o nelékařských zdravotnických povoláních).

Dle odstavce (1) tohoto zákona lze odbornou způsobilost k výkonu povolání adiktologa získat

- a) absolvováním akreditovaného zdravotnického bakalářského studia v oboru pro přípravu adiktologů,*

Dále dle odstavce (1) tohoto zákona bylo možné v minulosti získat odbornou způsobilost

- b) absolvováním nejméně tříletého studia v oborech sociálního, psychologického nebo speciálně pedagogického zaměření na vyšších odborných školách nebo vysokých školách a akreditovaného kvalifikačního kurzu adiktolog, pokud byl zahájen do konce roku 2011, nebo*
- c) získáním způsobilosti všeobecné sestry a akreditovaného kvalifikačního kurzu adiktolog, pokud byl zahájen do konce roku 2011.*

Dále bylo v minulosti možné získat odbornou způsobilost k výkonu povolání adiktologa přiznáním Ministerstva zdravotnictví, a to dle Přejícného ustanovení zavedeného zák. č. 189/2008 Sb. Čl. VIII. Znění tohoto předpisu viz níže.

2. Ministerstvo přizná na základě žádosti rozhodnutím odbornou způsobilost k výkonu povolání adiktologa podle § 21a zákona č. 96/2004 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona,

a) absolventům nejméně tříletého studia v oborech sociálního, psychologického nebo speciálně pedagogického zaměření po prokázání alespoň 5 let výkonu činností, které odpovídají povolání adiktologa, ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona, nebo

b) všeobecným sestřám po prokázání alespoň 5 let výkonu činností, které odpovídají povolání adiktologa, ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona.

Z výše uvedeného vyplývá, že adiktologem ve smyslu zák. č. 96/2004 Sb., o nelékařských zdravotnických povoláních jsou všichni, kdo splnili podmínky výše uvedené. V praxi byl v minulosti užíván termín tzv. „uznaný adiktolog“, který neabsolvoval bakalářské studium adiktologie, ale získal způsobilost jinak. Avšak ve smyslu zák. č. 96/2004 Sb. Je takový termín zavádějící, a i adiktolog bez vysokoškolského vzdělání v oboru adiktologie po splnění výše uvedených podmínek získal stejnou odbornou způsobilost jako absolvent bakalářského studia adiktologie.

Dále shrnujeme, že z výše uvedeného vyplývá, že již 11 let nelze odborné způsobilosti k výkonu povolání adiktologa dosáhnout jinak než absolvováním akreditovaného zdravotnického bakalářského studia v oboru pro přípravu adiktologů, tedy vysokoškolským studiem v daném oboru.

Požadujeme zrušení podmínky, která rozřazuje adiktologa do dvou kategorií, jelikož takové rozdělení nemá v zákoně oporu a domníváme se, že je protiprávní. Požadujeme ustanovení, které explicitně uvádí podmínku předložení vysokoškolského diplomu z příslušného oboru, jelikož je bezpředmětné a diskriminuje adiktology s odbornou způsobilostí k výkonu vlastní profese.

Česká asociace adiktologů, z.s.
Češkova 1186
Zelené Předměstí – Pardubice, 53002
IČO: 26569434

S ohledem na citlivost celé situace považujeme také za důležité zmínit, že naši členové, jichž se problém týká, zvažují právní kroky a medializaci, neboť námi kritizovaný postup vnímají nejen jako protiprávní, ale současně také svévolný a v konečném důsledku poškozující pacienty i obor.

V Praze dne 6.10.2022

Za Výkonný výbor ČAA

Mgr. Anna Volfová

Mgr. Lenka Šťastná, Ph.D.

Za Kliniku adiktologie 1.LF UK a VFN

Prof. PhDr. Michal Miovský, Ph.D.